

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíthatnak.

Nyilttér poltica 50 fillér.

haap szellemi részére vonat-
kiv minden közlemény a szer-
teltség nevére küldendő.

pc Kiadóhivatal:
csk Budapest könyvkereske-
re központok az előfizetési
Kk, a hirdetések és hirdetések.
ju a felület szám 34.

Feloldó szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lap tulajdonos:
STRAUSZ SÁNDOR.

Muraköz jelene.

Írta: Haller Jenő.

II.

A látni-vágyó napba nem tekint. Rossz gazda lenne, aki ölnyi mélységi árokba vetné gabonáját. S csapnivaló szociálpedagógus volna az, aki azt mondaná, hogy az analfabéta népek húzzuk föl a tudomány zilipjeit, hadd teldj meg esze, — bölcsellett. . . Vagyis hadd okosodjék nyakra-főre.

Bölcs mérséklet lehet csak az a lendítő kerék, amely Muraköz lakosságát a kultúra magaslataira viszi, hogy áttekinthetőbb pontokról nézvény széjjel, lelkiét megfüröszthesse a tudás üdítő harmatában.

Muraköz nemzeti átgúyása, kulturális fejlesztése a magyarrá létele folyamatban van. Más kérdés, hogy a végrehajtásban megnyilvánuló okos mérséklet nem gyors tempójú-e, vagy nem szertelenül mérsékelt-e?

Erre a kérdésre — azt hisszük — tisztá, jó lélekkel és érzékeny lelkiösmeretességgel bajos volna a tan bűn is lenn hebeburgyan felelnük.

Valóság, még pedig elkésztő valóság az, hogy Muraköz lakossága nem beszél, bár bizonyos %-a tud és érez is magyarul.

Az is tagadhatatlan, hogy a gyermek-sereg az iskolában magyarul tanul és meg lehetőszen ért is, tud is hazánk nyelvén, mikor kilép az iskolából, de viszont az is szent igaz hogy ezt a magyar beszédet később elfelejti szerencsésen, mert nem gyakorolja sehol.

Nem beszél otthon, mert anyanyelve s a társalgás nyelve a horvát. Nem énekel s imádkozik a templomban, mert a liturgia

nyelve horvát. Nem beszél a közéletben, nem a vásáron, nem a fonóban . . . sehol sem, mert mindenütt csak horvát szót hall.

Mi a tenger tömésdekességéhez mérten az iskolai magyar szó, mikor az iskolában 4—5 órát tölt el a gyermek, de 20-at napjában otthon vagy egyheütt?

Találunk Muraközben horvát Tinódiakat, de magyart egyet sem. Hallunk elvtve magyar dallamra horvát szöveget, de fordítva ritkán. Pedig a zenének bámulatos magyarosító hatása van. Ez érdekesen tapasztalható pl. Légrádon, ahol magyar cigányzenészek magyar nótákat játszanak. Ez előtt egy évtizeddel itt nem is lehetett horvát «gajdolást» és jayveszéküléshez hasonló dajnázt hallani. De ide is kezd beütni a . . . szösz. Akár Csáktornyára. Oda a behazasított horvát menyecskék, ide a kedvelt ulánusok hozzák a ropogós horvát jeremiádokat . . .

Itt lélegzetet is vehetünk. A légrádiak közül sokan horvátországi menyecskéket telepitenek be a községbe. Állítólag azért, mert ezek szorgalmasak, takarékosak és egyszerűben öllözködők. Én binni szeretem, hogy Darwin és Schopenhá . . . ziólogiaja szerinti köze van ehhez a faji ösztönnek is, amely a vérfelrűsülést, a degeneráltság megakasz-lását s erősebb, edzettebb ivadéknemzését célozza ezzel önkénytelenül is . . .

Bármint áll is a dolog, kétségtelen, hogy a magyarosítás késedelmes előnyomulását nemcsak a család nyelve, neincsak a horv. isteni szolgálat, nemcsupán a délszláv izgatók settenkedései, hanem fiziológiai hatások is belejátszanak. Még pedig nagyon kedvezőtlen mértékben!

Nem elég tehát csupán az, hogy könyvtárakat létesítsünk, amelyeket kevesen látó-

gatnak s alig néhányan értenek meg; ne n elég, hogy államosítsanak ott, ahol arra égető szükség van; nem elég, hogy a növendék-fiúk magyarul oktaltassanak; hanem úgy véljük, rendkívüli módon apasztaná a fejlődésileg degenesáltak számát s szemmel láthatóan gyorsítaná a magyarosítás menetét az, ha minél több somogyi magyar családot telepítenének a muraközi falvakba.

A muraközi nép — tisztelet a kivételnek — meglehetősen maradi vagyis konokul konzervatív abban is, amiben haladónak kellene lennie. Tavaly a Hrvatsko Pravo is ezt vetete a nép szemére. Ez nemcsak faji jellemvonás, amit a köznépbén bárhol meg-lélünk, hanem alaptermészet, amelyet villá-vál küzni nem lehet. De leket redukálni, alakítani, más irányba terelni az akarat célszerű fejlesztésével és fegyelmezésével.

A folyadékba mártott test — mondja a fizika — annyit veszít fajsúlyából, amennyi az általa kinyomott folyadék súlya. A fegyelmezett természet és jellem meg annyit nyer fajsúlyban, amennyi az általa önhatal-milag kiszorított gyalóságának a súlya.

A magyar nyelvet — valamint a világ minden nyelvét — játszás közben tanulja meg — ellesve — az apróság. A játék — (tudja minden pedagógus) — a legjobb nyelvmester. Csakhogy az iskolai játékidő kevés. Gyorsan, alaposan, de játszti módon sajátítja el a nyelvet a fiú 6 éves kora előtt is ott, ahol a szomszédok magyarok. (Tudunk erre sok példát.) A gyerek játékból, az iljú szerelemből, a felnőt érdekéből tanul nyelveket. Ezt a három tényezőzt bele kellene fogni a közművelődés targoncájába. Hadd siettesse a menetütemet.

Muraközietek kellene beekelnünk So-

Mese.

— November 19. —

Írta: Budaváry László.

Egyszer volt, hol nem volt . . . Mesét mondok néktek. Egy szép királynéről szól imé ez ének, Szép Tündérországnak, legszebbik hölgyéről, A kerek királynak legdrágább gyöngyéről . . .

Egyszer volt, hol nem volt, nem is olyan régen, Egy ékes virág nyílt tündérek kertjében, Egy ékes virágnál, a Föld legszebb lánya, Ragyogott a szeme, mosolygott a szája. Amint nőtt a gyermek, mindig szebbé váltott; Láttál-e tavasszal harmatos virágot? Harmatos virág volt, szebb a virágnál is, Szebb a kikeletnél, szebb a hajnalnál is! . . .

Egyszer volt, hol nem volt . . . Ugye hallgattjátok? Látom, kezetek összekulcsoltjátok. Talán tudjátok már, kiről szól ez ének, Hiszen szemetekben forró könnyek égnék! . . . Volt egy királynasszony szép Tündérországnak,

Az éj sötétjét hordozta hajában, Az éj sötétjét hajában szemében, A szeretet lángját jószágos szivében. Gyönyörű szemének ragyogó sugára Várászos fényt lövelt tündérek honára. Olyan volt az ajka, mint a nyíló róza, Epedés, vágyódás sugárzott le róla; Amikor mosolygott halavány orcája, Ó volt a világnak legszebbik virága. Óh, mennyit gyönyögt a mészés csókjával, Hány redőt simított puha kacsójával! Ahova csak lépett parányi kis lába, Illatos virág nyílt szerte a nyomába. Mint a csalogánydal, olyan volt bezzéde, Mint az ibolyáé, égi szerénysége. Lenge, finom teste hófehér ruhában; Fehér liliomot hordozott hajában. Tündér palotának legfényesebb éke, Szép Tündérországnak drága büszkesége . . . Szép volt a királyné, mint egy hímes álom, Nem volt olyan szép nő sehol a világon; Hát aranyos lelke s szívének jótsága? . . . Annak sem volt soha e világon párja.

Egyszer volt, hol nem volt, nagy Tündérországnak, Tündér királynasszony szép birodalmában, Kiteült a homály, a Nap már leszállott, Csak a Hold terjesztett ábrándos világot. . . . Kik a palotában vele együtt éltek, A vidám tündérek nyugalomra tértek, De a királynasszony nem tudott pihenni, Ugy vágyott ez éjen a szabadba menni! Valami úgy ütö ki a palotából, Ki a sűgő kertbe, a kertől is távol. Dús, fekete haját a szél kibontotta, Vékony selyem fátylát kebléről levonta, Millió kis virág állotta el útját, Száz vérező tövis sebezte meg útját. Tündérek kertjében az aranyon fákön Mosolygó gyümölcsök állottak rakáson; A Hold sugaránál azt susogta minden: «Édes, szép királyné, óh ne menj el innen! Ne hagyj itt bennünket anyátlanul, árván, Veszedelem érhet a világba» járván! . . .

Egyszer volt, hol nem volt, óh de hol is kezdjem P Túl ment a királyné az aranyos kerten; Elmaradt mögötte tündérek hazája,

Ne tétovázzék, ha fáj a feje,

:: hanem használjon azonnal ::

Beretvás-pastillát

amely 10 perc alatt a legmakacsabb migráint és fejfájást elmulasztja. Orvosok által ajánlva. Kapható minden gyógyszerárban. Ára 120. — Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. 8 dobozzal ingyen postai szállítás. 637 4—52

mogyba és somogyi lözsmagyarságot kéne beleolítani a horvát ágba.

Ettől a radikális és mégsem erőszakos módtól az eszköztől várnám én azt, amit mindnyájan régől óta — hiában várunk. — Vannak oly rajongó és elvakult szlávok, akik fejvesztésre itélnek maradékaikat, ha magyarul tanulának. Balgák! Ők máris elvesztették a saját... fejüket. A korlátlan korlátoltság a legnagyobb vész Ől, de nem gyógyúl?

Mértékek hitelesítése.

Ismernük mindnyájan a cinkotai kántor esetét, akinek a király úgy jutalmazta meg okosságát, hogy királyi leiratban engedélyezte a cinkotai litce megnagyobbítását. Sokak legnagyobb sajnálatára azonban modern századunk intézményei, ha nem is mindenben, de legalább a mértékek tekintetében óvják az egyenlőség eszméjét. Manapság már nem is használnak olyan mértékeket amelyek az arra hivatott közegek által eleve hitelesítve nem voltak.

S így van ez rendjén, mert ez az üdvös intézkedés sokban korlátozza uszoroszerű kijátszását a hiszékeny felnek, ki szükségleteit másoktól szerzi be.

A mértékek hitelesítését az 1907. évi V. tc. 16. §-a és az ennek végrehajtása tárgyában kiadott 1908. évi 107226. számú kereskedelmiügyi miniszteri rendelet szabja meg közvetlenül.

Ezen rendeletek foganatosítására az általi mérték-hitelesítő hivatalok időszakos hitelesítéseket tartanak, mely alkalmakkor minden használatban levő mértéket felülvizsgálják a szabályszerűsége esetén ellátják a hivatal hitelesítő jegyével. E célból az egész ország járásokra, azok ismét központokra vannak felosztva.

A csáktornyai és perlaki járások időszakos hitelesítési éve 1910.

A csáktornyai járásban hitelesítési központok: Belica, Bottornya, Csáktornya, Dravavásárhely, Muraszentmárton, Muraszerdahely és Stidóvár községek, a perlaki járásban pedig: Alsódomború, Dékánfalva, Kisszabadka, Kotor, Muracsány, Murakirály, Muraszentmária és Perlak községek.

Szomorún tekintett a Hold is reája,
Sötét felhőfátyol takart homlokára,
Harmat könnyet ejtett, tündérekert porába...
Ment a szép királyné erdőn, mezőn által,
Fel felhangzott távol fűvös csalogánydal,
Bűvös csalogánydal zokogva, remegve,
Hallá a királyné, s ment az idegenbe...
Azt a bús madárkát, azt akarta látni,
Azt a bús madárkát úgy tudta ő szánni.
Álmában jelent meg egyszer ő előtte,
Durva, idegen kéz szárnyait megtörte,
Megtörtette lábát, tollát megbicálta;
Szép tündérrirályné oly nagyon megszánta.
Látta a madárkát tövis bokor alján
Durván megkötözve, éten, szomján, árván,
Olyan kérve tekintett királyasszonyára,
Olyan kérve nézett szép szemével rája...
... Eloszlott az éjjel, az álom is véle,
Óh, de nem csöndesült a királyné vére,
Meggerezi, meg, meg! föltette magában;
El is indult érte holdas éjszakában.
A kemény göröngyben megtörtte lábát,
Utonálló ágak megtörték ruháját.
Gyöngye szellő helyett felzúgott az orkán,
Órült tombolólag vad hegyeknek ormán
Kacagó szelleme szörnyű táncot jártak
S gyöngye szép testére köveket dobáltak.
Egyszer volt, hol nem volt, folytatam mesémet,
Nem mese ez, nem, nem, de igaz történet!
Az a szép királyné föltette az álmát,
Sötét kietlenben szegény madárkáját.
Levette a láncot meggyötört testéről,
Meglelte forrón szívéből, lelkéből,

Mindazok tehát, kiknek közforgalomban levő hosszúságmértékeik, súly- és űrmértékeik, mérlegeik s a tejszállításra használt edényeknek kívül levő tejszállításra vannak, azok el ne mulasszák beszerezni a községek előljárási igazgatóságánál kapható jelentkezési nyomtatványokat. A jelenkezés határideje 1909. évi december hó 31.

A mérték-hitelesítő közegek a központokon megjelenve csak azok mértékeit fogják megvizsgálni, akik előzetesen jelentkeztek, azok pedig, kik ezt elmulasztották, kénytelenek lesznek elmenni valamely mérték-hitelesítő központ állandó székhelyére s mértékeiket ott hitelesíttetni, ami nagy időpazarlással és telemes költséggel jár.

K Ü L Ö N F E L É K.

— **A mi Nagyszonyunk.** Valami csodálatos melegség tölti el minden magyar keblét, ha lelkiszemei elé idézi jóságos védőangyalunknak, Erzsébet királynénak, fenséges alakját, bámulatosan tündöklő jellemét. Nem a szokás, nem is a kötelesség, de a szeretet a ragaszkodás vezérli szívünket, midőn november 19-ét az ő drága emlékezetének szenteli a magyar nemzet. Ő megértett bennünket s mi is megértettük őt s e kölcsönös megértés ünnepnapot jelent történelmünk lapjain. Pénteken lesz az Ő napja. A templomok oltárszámolyáról is ezren és ezren küdenek föl e napon buzgó imát égből ránk tekintő királyasszonyunkhoz. A péntek délelőtti misén tanítóképzőnk növendékei gyönyörű énekszámokkal fogják emelni a hódolat ünnepi fényét, lelkes szeretettel emlékeztetve meg a többi ezrekkel Nagyszonyunk anyagi emlékeztetőről, mely a túlvilágon is glóriával övezve ragyog felénk.

— **Magyar név.** A hivatalos lap közlése szerint Zeisler Rudolf és Irma muravidéki illetőségű zalaegerszegi lakosok Zalánra magyarosították vezetéknevüket.

— **Esküvő.** Pálankás Sándor stridóvári segédjegyző f. hó 6-án oltárhöz vezette Premec Miklós helybeli iparos lányát, Terézt. A fiatal párt a menyasszony rokona, Novák Celestin pécsi szerzetes adta össze. Mint tanuk Plichta Béla csáktornyavideki kör-

Megszagotott tollát csókkal simogatta,
Véres lábcskáit gyolcsba takargatta.
Oly édesen tudott szegénykével bánni
S a szegény madárka tudott újra szánni.
Ísmét vigan zengett ajkáról a nóta
Bús rabságról eddig, boldogan azóta;
Édes, szép dalától a sötétség szárnya
Messe, messe szállott zord, idegen tájra;
Földérukt a hajnal édes melegséggel
Virág illatával, langyos, puha széllel;
Az a kopár tájék virágosra váltott,
A dalos madárka ágról-ágra szállott,
A királyné pedig könnyezett a földre,
Nézte, hogy a romok miként válnak zöldre;
A reményesség színet vette fel magára
A megszabadított madárka hazájá.
Mienk az az ország, a madár hazája
S benne mi voltunk a megtépett madárka,
De aki a láncot kezűkről levette
Annak égbe szállt már finom, arany lelke.
Borús őszi napon idegenbe vágott,
Elhagyott bennünket s többé nem is látott!...

Egyszer volt, hol nem volt... Boruljatok térdre
Könnyez szemekkel nézettek az égbe!
Áldjuk szeretettel a haló porában,
Drága kegyelettel égi glóriában.
Áldjuk a jóságát, áldjuk szerénységét
Érettünk lángoló szive melegségét!...
... Felzokog a nemzet szabadtűzéhez,
A fényes Menyország legszebb angyalához,
Felküldi fohászát égi otthonába
Királyasszonyának... s nem küldi hiába!

jegyző és Antonovics József helybeli vendég-lős szerepeltek.

— **A Hungária gyár válsága.** Az Allendván alapított Hungária nevű esernyőgyár súlyos válságban van. Az ideai üzletétét mélt érzékeny deficittel zárta le. Akik gyártat a bukástól megmenteni akarják, többségi kötvények kibocsátásán fáradoznak. Összesen 200.000 K. ilyen kötvényt bocsátottak ki, melyekre 45 napon belül keil es jegyezni. Ennek sikeres eredményétől fű a gyár további sorsa. Ellenkező esetben ugyan csödbe kerül a derék vállalat, mely pedig az alsólendváiak s a vidék büszkesége volt. Őszintén óhajtuk, hogy a pénzügyi manipulációnak meg legyen a kívánt sikere.

— **Uradalmi hírek.** Fesztetits Jenő gróf helybeli uradalmának gazdasági személyzetében a következő változások történtek. Király Lajos ujudvari ispánt nyugdíjazta a gróf; helyére Farkas Lajos törökudvari ispánt, Törökudvarra Duzs János központi ispánt helyezte át. A megüresedett központi ispáni állásra pedig Divéky Ödön helybeli gazdaságtiszt nevezte ki.

— **Tanfolyegelői látogatás.** Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos-tanfolyegelő f. hó 5-én meglátogatta a kotori községi népiskolát. Az előlelete alatt tartott tanítói gyűlésen figyelemmel a tanterületet a v. és közoktatásügyi miniszternek 78.395 sz. rendelkezésre s utasítást adott — tekintettel a helyviszonyokra — annak lapintalatos végrehajtására. Kir. tanfolyegelő a tapasztaltak felett teljes melegegedését fejezte ki.

— **Hangverseny Perlakon.** Folyó hó 6-án igazi műveltségben részesítette a perlaki közönséget az unjonnan alakult dalárdájának estélye. A műsor a következő volt: 1. Magyar egyveleg. Énekelte a perlaki daloskör. 2. Haydn: VI. Quertette. Előadták: dr. Farkas László I. hegedűn, dr. Reményi Zoltán II. hegedűn, Piatsek István mély hegedűn, dr. Vajda Béla gordonkán. 3. Miért vagy másé? Bauerl. Énekelte: Guelmimo Alajos, zongorán kísérte Schmidt F. 4. Polka de la Reine. Raff Joachimról. Zongorán előadta dr. Szűts Jenőné. 5. Éji zene. Hártelettől. Előadta a perlaki daloskör. 6. Intermezzo a Cavalleria Rusticana-ból. Előadták: dr. Farkas László, dr. Reményi Zoltán, Piatsek István és dr. Vajda Béla. 7. Béka Kantate. Hennigtől. Előadta a perlaki daloskör. 8. Trio Alard-tól. Előadták: dr. Zakál Lajosné zongorán, dr. Farkas László I. hegedűn, dr. Vajda Béla II. hegedűn. 9. Borda! Hiltókytól. Előadta a perlaki daloskör. Már az első számnál feltűnt a dalárda tagjainak kitűnő összhangzata, látszott, hogy mind zenészek, a mi kitűnt abból is, hogy ki még előbb hangjával röpitette ki a magas «t», a másik számnál valamely hangszernél ült, hogy azt is művésziileg kezelje. Az egyes solo számok is bájosak voltak, nemcsak az előadás, hanem az előadó szempontjából is, kivált, ha a szereplők hölgyek voltak. Meglepetésszerű az egészben az, hogy Perlak leghangzóabb elemei sem röstellik a deszkáradvaló fellépést s látszik, hogy igazi örömmel végzik feladatukat. Szép volna, ha e lelkes kör Csáktornyát is megörvendeztetné egy vendég szerepléssel valamely magasított cél javára. Az előadást magát csupán egy kis »Intermezzo« zavarta meg, a Mascagne, melyet azonban bőven kárpótol a műsor más disztigvált tartalma.

— **Recitatori iskolai előadás.** Elvezetés előadásban volt részük a tanítóképző-intézet növendékeinek szerdán délután 2 órakor. Ugyanis Csók Gy. a népszínház-vigopera volt

tagja, irodalmunk néhány jeles termékét adta elő művészi közvetlenséggel, hol megnevetelve, hol könnyekre indítva a nagyszámú hallgatószámot. Szavatainak és felolvasásának kívül még zeneböhóságokkal is gyönyörködött az egybegyűlteket. A tanítóképzőből a polgári-iskolásba ment, hol előadását ugyan csak nagy letézés mellett ismeltette meg.

— **Jóteköny adomány.** Özv. Ziegler Kálmáné koszorú-megváltás címén 20 K-t juttatott a városi szegények részére, melyért a város előljárósága fenti úrasszonynak köszönését nyilvánítja.

— **A pusztafai iskola.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a tanítóképző intézet II. sz. gyakorló iskolájába beiskolázott pusztafai iskolás gyermekek tanításával ebben a tanévben is Zrinyi Margit okl. tanítónőt bízta meg. Egyben pedig elrendelte, hogy a pusztafai áll. iskola felállítására tárgyában Pusztafa községgel a tárgyalások megindíttassanak. Így tehát kilátás van rá, hogy a jövő tanévre Csáktornya környékén új állami iskola létesüljön.

— **Tűz.** Drávavásárhelyen nem csekély riadalmat idézett elő a tűzeset, mely kedden Loparics György udvarán támadt. A tűz martaléka azonban csak egy disznó volt, melyet gyors oltással lokalizáltak. A tűzelt kis gyermekek idézték elő, akik a szülők távollétében az őt mögött összehordott száraz gallyat meggyújtották.

— **Jótekonycélú gyűjtés.** A temetőben Mindszenty napján kitett persely szép összeget hozott úgy a József kir. herceg Szanatorium, mint az Orsz. gyermekvédő-liga számára. Az első részére 21 K. 15 f. folyt be, az utóbbi pedig 25 K. 90 ft. kapott. A Szanatorium részére a városban társolyokban gyűjtött pénz nagysága — miután a tarsolyok zárva vannak — ismeretlen. De ott is tekintélyes összeg gyűlhetett össze.

— **Ifjusági egyesület Perlakon.** A perlaki ifjusági egyesület 1901. év őszén kezdte meg működését. — Az egyesület vezetői a perlaki áll. isk. tantestület tagjai, akik felváltva időközönként veszik át az ifjusági egyesület vezetését. — A lefolyt nyolc éven át az egyesületnek volt 1080 rendes, — 300 pártoló — és 5 alapító, — összesen 1385 tagja. Az egyesület vagyona áll: 324 K. 65 f. készpénzből és egy 230 kötetes kiterő könyvtárból.

— Ezek hetenként egyszer osztanak ki. A tantestület tagjai is adnak könyveket olvasás céljából — így a lefolyt nyolc év alatt 4048 művet 3456-an olvastak el. Ezenkívül hetenként kétszer felolvasás és egyszer ének tartanak. Volt 376 felolvasás és 176-szor ének. — A felolvasásokat a tantestület tagjai tartják. A felolvasás tárgya különféle: erkölcsnemesítő, ismeretterjesztő, nemzetgazdasági, vallásos, egészségügyi, történelmi stb. Felolvastak még az alkoholizmusról, tüdővészről, madarak és fák védelméről is. Az éneket Vogrintsits Nándor áll. isk. tanító tanította, kinek vezetése alatt az egyesület 150 hazafias és egyéb népdalt tanult 1904 óta az énektanítást a róm. kath. kántor látja el. Az egyesület eddigi igazgatói voltak: Haris Jenő, Nádai Ferenc és Vogrintsits Nándor perlaki áll. isk. tanítók. Az egyesület e hó folyamán kezd meg kilencedik évi működését.

— **Kivándorlás.** A kivándorlás még mindig nagy mértékben történik. A nagymérvű kivándorlás az egyes ügynökök garázdálkodásának tulajdonítható. Ez ügynökök közül való Popeszkó Vazul földműves, felkenyéri lakos is, aki a Falk és Tarsa fele hamburgi, nem engedélyezett hajóügynökséghez csábítja az embereket. Po-

peszko ügynököt a múlt héten Csáktornya letartóztatták s 600 koronára és 2 havi elzárásra ítélték. E héten különben 60 kivándorlót tartóztattak le a mi rendőreink akiknek nagyobb része a katonakötelezettség elől akart Amerikába menekülni.

— **Határrendőrségi kinevezések.** A belügyminiszter a m. kir. határrendőrségnél Szepeffy Dánielt, címzetes őrségvezetőt valószínűsítő őrségvezetővé; továbbá László Béla m. kir. határrendőrt címzetes őrségvezetővé nevezte ki.

— **Letartóztatott kivándorlók.** A helybeli határrendőrség a múlt hó utolsó napjaiban mintegy 40 kivándorlót tartóztatott le, kik törvénytelenen úton akartak az ország határán túlmenni. Tízet pedig Zágrábban tartóztattak le, azért, mert Amerikába szülő útlevelek nem fűztek, hanem Hamburgon át való utazásra van kiállítva, ami tulajdonképpen nem volna baj, csupán az illető hatósági közegek vették teljesen szöszerint az útlevelel paragrafusait. E tíz kivándorló saját akaratából tartózkodik most Csáktornya, hová a Zágrábban elkobozott pénzüket várják. A többiek pedig a túlzottsági épület emeleti helyiségeiben elmélkednek a törvény szigorú intézkedéseiről, mely rájuk súlyos pénzbüntetést és igazoltság tartó fogásig rótt. A nyomozás folytán kiderült az is, hogy valamennyien kivándorlási ügynökökkel állottak összeköttetésben. Ezenkívül letartóztattak még a hét végén 30 kivándorlót, kiket körülbeül 250 K-ra büntettek meg s toloncoltak vissza illetőségük helyére. Hurrokra került még 6 katonaszökevény is, kik szintén az oceanon tulra törekedtek.

— **Az amerikai kivándorlások.** Egy washingtoni hatósági kimutatás szerint a lefolyt fiskális év alatt — mely alatt a június 1-től július 30-ig terjedő u. n. bevándorlási évet értik — Európából összesen 650 ezer személy költött ki az Egyesült-Államok partjain. A kivándorlás kontingenséből hazánk 15% illeti s a legszármalunkul a fávonziráló államok, Olasz- és Oroszország által, mely utóbbiak a kivándorlás 25, illetőleg 20%-át foglalják le a maguk részére. E kimutatás szerint tőlünk tavaly júliustól az idei júliusig összesen 90 ezer személy vette a vándorbotot a kezébe s közülök egy év alatt csak 22 ezer terlt vissza.

— **A Dr. Richter-fele Liniment. Caps. comp. (Horgony-Pain-Expeller)** gazi, népszerű háziszerré lett, mely számos esetben már évek óta mindig köszletben van. Hátfájás, csípőfájás, fejfájás, kövszén, csúszni stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő: sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Horgony-Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszerről eredménytel alkalmaztatott bedörzsölésként az influenza ellen is, és füvegekben: á 80 fillér, 1 kör. 40 f. és 2 korona a legjob. gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-fele Horgony-Liniment (Horgony-Pain-Expeller) kéri, valamint a »Horgony« védjegyre figyelni és csak eredeti füveget elfogadni.

— **A Déli-Vasut tarifái.** A magyar és osztrák kormányok között a Déli-Vasut tarifáinak felemelése tárgyában megindult tárgyalások végezték érték s mindkét kormány hozzá járult a díjszabás reformjához. Eszerint a magyar kormány hozzájárult ahhoz, hogy a Déli-Vasut a tervezett tarifaemelés a magyar vonalokon is életbe lépessen.

— **Aljegyző választás.** Folyó hó 8-án volt Muracsányban az aljegyző választás. Az egyetlen pályázó, Stirling Adolf, muracsányi okleveles segédjegyző lett megválasztva. Az állást a község saját költségén rendszerezte.

— **Új plébános.** Iszakra József az új, nan kinevezett ligetvári plébános állása végleg elfoglalta.

— **A kotori adminisztrátor.** Lajtmán György volt ligetvári helyettes plébános, hasonló minőségben Kotorba helyeztetett át.

— **A nyírvölgyi iskola átadása.** A gyűrd, melyet az állami iskolák köre Csáktornya körül megvon, teljesebbé lett. Felépült a nyírvölgyi állami iskola, melyet szerdán vettek át az állam nevében az építő vállalkozótól. Az aktus az államépítészeti hivatal részéről szerdán folyt le, amikor Zoltán Odön kir. főmérnök az iskolaépület minden részletében átvizsgálta. Az építést Morandini Bálint varasdi építőmester eszközölte 15 ezer korona költséggel. Van benne egy tanterem s gazdasági épületekkel is ellátott kényelmes tanítói lakás. Miután a felépült iskolaház szigorúan az engedélyezett terv szerint elkészült, a kir. főmérnök azt át is vette. Az iskola bebetörözése és felszerelése most van folyamatban s így a nyírvölgyi gyermekek néhány nap múlva már az új épületben szerzik ismereteiket s sajátítják el szép nemzeti nyelvünket. Az iskola tanítója Gombás István.

— **Újonnállítási felhívás.** A községi előjáróság ez úton is felhívja az (1889, 1888, és 1887. évből születésű) hadköteleseket, akik az 1910. évi újonnállításra felhiva vannak, hogy beírásuk végett ezen előjáróságnak 1. szám alatt hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt e hó folyamán akár személyesen — akár pedig írásban (a vidéki illetőségűek igazolási okmányuk bemutatásával) annál is inkább jelentkezzenek, miután az említett törvény és szakasz rendelkezése folytán a mulasztók 10—200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtatnak.

— **Talált hulla.** Az elmúlt hétfőn a beszercei erdőben egy férfi holttestet találtak egy fára akasztva. A hatóság emberei midőn zsebeit átkutatták, nem találtak olyan iratot nála, miből kiletelt megállapítható volna. Semhol a környékben nem ismerik. Azt hiszik, hogy a közeli Stájerországból került ide s mivel külérőszak nyomait nem találtak rajta, valószínűnek tartják, hogy öngyilkos lett.

Egy nőstény vadászkutya nálam tartózkodik, gazdája keresetlik.
Deutsch Rudolf Kisszabodka.

A csáktornyai választókerület, de különösen Csáktornya magyoközög az on tisztelt választóinak, kik a f. hó 4-én megejtett törvényhatósági bizottsági tag választása alkalmával nagyrabecsült szavazataikkal megválasztásomat sikerült, hálás köszönetemet nyilvánítom.

Csáktornya, 1909. nov. 8.

Zakál Henrik
ügyvéd.

Nyilatkozat.

Mayer Ede urat, helybeli fuvarozót egy vételi ügyben olyan nyilatkozattal illettem, a mely reá nézve sértő. A sértést ezennel visszavonva, sajnálatomok ez uton is kifejezést adok és kijelentem, hogy azon nyilatkozat tétele alkalmával tévedtem.

Csáktornya, 1909. nov. hó 8-ikán.

Pintács Károly.

Szerkesztői üzenetek.

H. N. Ligetvár. A kérdéses horvát cikk a jövő héten jön.

Tudósító Perlak. Köszönjük a szives tudósítást; de mert későn kaptuk, technikai okok miatt most egész terjedelemben nem hozhattuk; ezért cikke csak a jövő héten jelenhetik meg.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržanja novina, se imaju poslati na ime urednika vu Drávavásárhely.

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sandora
kam se predplate i obznanje pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Pređatna ođna je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert let 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznanje se poleg pogodbe i faj računaju.

MEDJIMURJE

Odgovorni urednik:

ZRINYI KÁROLY.

Surađnici:

BEZENHOFER MIHÁLY I PATAKI VIKTOR.

Izdatelj i vlastnik

STRAUSZ SANDOR.

Štrekarija: pogibelj Medjimurja.

Od nesterog ljeta cela Medjimirska se genula. Ljudi bez pameti ostaviju svoje selo, hižu, pak otidu nekam vu Tirol ili vu Austriju na težačko delo. Velidu, da na štreku ideju delati. To šegu su se već tak privčili, da komaj čekaju, kaj malo dete zraste do toga, da već more oditi i on na štreku. Ima takvoga sela. gde već vrednoga človeka niti ne moći najti. Mladi dečki, muži negda i puće, svi-svi su štrekari. Najbolje vu donjim Medjimurju su se zmešali ljudi. Tak velikim brojom su odonut štrekari, da već imaju ekstra čuga, koji nje na štreku vozi.

Ali Bože moj! Ako bi svi oni, koji idu na štreku, samo malo premišljavali, ja tak verujem, da bi rajše doma ostali. Ali kak bi človek mišlavanje čekal od onih, koji s otpretimi oči bežiju vu jamu? Ja budem vam pokazal sliku od štrekarskog života. Budete vidili, da s takvim životom svi medjimurci budu poginuli

Otude dečko, ili muž na štreku. Vu prvim i vu drugim mesecu sve ono, kaj je zaslužil k hizi da. Ali to nebude tak dugo. Vidi, kak živiju već stari štrekari, kak lumpaju, kak su veliki gosponi, volju dobi i on na takov život. Vezda već neda dimo celu službu, nego pogodi se s ženom ili s roditeljim na mesečno koštu. Plati dimo 12—15 forinti, za to moraju njemu koštu dati, a druge peneze za sebe si zadržji, kaj more lumpati, ali kak on veli, po gospocki živeli.

Je, istina je! Veliki gosponi su štrekari! Da dojdju na nedelje dimo, najbolje pokažeju kaj su se navučili na štreki. Prije, da je išel na putu svakomu pošteno se mogel pokloniti, lepo se mogel razgovarati. Vezda gizdavo hodi, kapa mu je zrasla na glavu i zameri se, ako njega gospona štrekara (človek ne zgleadne i ne poštuje. Vu subotu navečer ide vu krčmu, tam je do toga, dok već ne mora iti na čug. Dobro bi bilo, ako bi se tam išće pošteno držal. To već nemre človek čekati od jednoga štrekara! Njegva šega je druge puntati, sve zmešati, buhati se i t. d. Vu Medjimurju retkoma se pripetilo prije, da vu krčmi bi se ljudi bili tukli. Vezda već na svaku nedelju se čuje to. Pripeti se i to, da nekoga-nekoga i zatučeju, pokoleju vu krčmi. Vidite! Na takvoga života su navčili štrekari medjimurci! Lepe šege su te! Dobro je bilo, da su išće ne bile poznate! Poleg svega toga, dojde išće i druga nesreća. Na štreki skorom svaki človek pokvari svoje zdravlje. Prehladi se, porezne se, dojde pred čuga i t. d. Takve nesreće svaki tjeden čujemo. Drugi pak hodiju na takve mesta, gde si pokvariju krv. (Dobiju beli cvčl, čanker i t. d.) Dojdeju dimo, pak pokvariju oni druge. Mnogomnogo dece je, koji poleg matering ili otcovog grěha trpiju. Ako budu dalje tak živeli medjimurci, došli budu do toga, kaj ne bude moći med njimi najti jednoga zdravoga človeka.

Njekše zlo napravi štrekarija zato. da poleg nje ljudi pozabiju gospodarsko delo.

Otudeju ljudi na štreku, kak mladići, a ostaviju svoju mestriju, da su već slabi stari. Nemaju priliku navučiti se ono delo, od kojega su njihovi otci živeli. Koji pak išće znaju, oni već nečeju vu takvim poslum delati. Velidu, da naj delaju oni, koji su domaj, štrekar ima drugoga posla! Poleg toga idu medjimurski gazdi navek boljebolje doli, makar su siromaški, makar bogatuši. Nemaju nikoga što bi na gruntu delal. Tak ostaviju medjimurci svojega staroga bolšega posla: gospodarstvo. Odideju za težake vu drugi orsag. Ali, ako bi znali, da nejprveši narod je on, vu kojem su ljudi poljodenci, gde sini od prave materine ruke, od zemlje dobiju kruha. Gde su ljudi težaki, on narod je već nejzadnješi. Vidite medjimurci! Vi ste poljodenci bili navek a sada ste težaki! Ne, kaj bi se bolje podignuli, nego išće propanele poleg toga štrekarskoga života. — Poznam ja jednu selo, vu kojem su ljudi ran tak živeli, kak vezda štrekari vu Medjimurju. Ostavili su i oni gospodarsko delo, ođišli su i oni za težake. I oni su znali takve lepe šege, kak štrekari i oni su lumpati i t. d. Fletno je propalo celo selo i došli su ljudi do toga, da su prosit morali iti, kak bogci. Sreću je imalo ovo selo, da su bili išće vu njem takvi ljudi, koji su sarnali, kak treba betega zvrčati. Glasili su vu selu, da ljudi naj ne idu za težake, nego naj ostanaju domaj, pak obdelavaju zemlju, telo je išće ne bilo do kraja pokvarjena, ljudi su poslušali ove opomene. Pomalo se sve dobro zavrnavalo a

Ustav naše domovine.

Spisal: Rhošóczy Elek.

(Dalje.)

Više obćinah čini jeden kotar (járás) kojemu je glava veliki sudec i njemu položen podsudec. — Ovim je dužnost paziti na pojedine obćine, da podpunoma zvršavaju sve one posle, kaj je na nje naloženo; nadalje pregledati račune, paziti na red obćinski, i koj bi se proti tomu postavljaj, nje na odgovor pozvati, i ako je potrebno, kaštigati. A za druge kriminalske i gradjanske sudbene stvari je vu svakim kotaru kotarski sud (járásbiróság).

Više kolarov čini jednu varmegijju. V našoj Zalavarmegijji je trinajet kolarov i to: Csáktornya, Perlak, Letenye, Alsólendva, Nova, Pacsa, Zalaegerszeg, Sümeg, Tapolca, Nagykanizsa, Szt Gróth, Keszthely i Balatonfüred. Nad varmegijjom stoji főispán, kojega kralj imenuje i kojemu odredjen ališpán.

— Kak god mora obćina javiti svoje stvari velikomu sudcu, isto tak veliki sudec pošilja sve stvari na varmegijju. — Ali niti főispán ne vodi sam celu varmegijju, nego ima kre sebe varmegjinske zastupnike. Jedna stran izmed varmegjinskih zastupnikov je zmed onih zeta, koji vu varmegijji najveć porcije plaćaju, ovi se imenuju varmegjinski virilišti; a druga stran se zbira. Varmegjinske zastupnike zbiraju svi oni, koji imaju pravo orsačke ablegate zbirati. Kak obćinski zastupniki, tak i varmegjinski se od 3 do 6 lét zbiraju. Svako tretje leto od onih, koji su zebрани, polovici doli zide mandatom i mesto njih se drugi zbiraju. Zato se pri nas svako tretje leto zbiraju varmegjinski zastupniki, ali koj je jedanput izebzan, njemu mandatom 6 lét traja. Svaka varmegijja ima svoje glavno mesto, svoj glavni varaš, kak je pri nas Zalaegerszeg. — Tu se zidu skup na sednicu varmegjinski zastupniki, koji se već zidu. — Kajti i med ovimi je

dosta takovih, koji se samo zato daju zeb-rati, da ime nosiju, da su varmegjinski zastupniki, ali na sednicu rědko da idu, zvun da je reć od „tisztújítás“-a tojest, da se varmegjinski činovnici zbiraju. A kulikopt dojdju napre takše obćinske stvari, da bi bilo dobro zastupniku nazoćnom biti, pregovoriti, ili barem informirati druge zastupnike ili voditelje, kaj bi bilo dobro za obćinu i kaj ne. — Svaka varmegijja čini tak zvanu zakonsku oblast (törvényhatóság) tojest, za svoju varmegijju posebne zakone složi, koji se opet nesmeju suprotiviti orsaćkomu zakonu. — Varmegjinski namet, popravljanje varmegjinskih putov, red pri obćinskih školah itd. to sve na ovu oblast spada. — Na varmegjinskoj sednici je glava főispán, a ališpán referira, predstavi zastupnikom, kaj očeuju vtemeljiti i kaj je već vtemeljeno pri varmegijji.

Z više varmegijjah sastoji orsag. Naš orsag broji 63 varmegijje; k tomu v Horvat-

Kérjen mindenütt valódi egyiptomi „NIL“ szivarkahüvelyt és szivarkapapirost,

mely a dohányzás alatt nem lesz sem ZSIROS sem FEKETE. Csak akkor valódi, ha a „NIL“ név és a krokodil védjeggyel van ellátva.

vezda ovo selo je nejpšpa i najbogateša vu okolici.

Ako ste čitali moje reči ljudi, mogli ste razmeti, da štrekarija nikvoga hasna ne donese Medjimurju, nego išče pomalo propane poleg nje. Izučite se na svojim kvaru i ostavite to štrekariju, dok je ne kesno. Ako imate grunta, delajte domaj vu zemlji ako nemate, idite na takvo mesto, gde kak poljedelci, morete živeti, ali pak izučite te za nekvo meštra.

Još samo to vam pišem, da najte tak tumačiti moje reči, da svaki težak je već propani človek. Moje reči proti onoga naroda imaju istinu, koji ostavi svoj pošten život; vu kojem su već svi ljudi težaki. Taj narod je već propani. Pazite medjimurci, da i vi ne dojdete do toga!

Sänder.

KAJ JE NOVOGA ?

— **Veliki viheri.** Vu Španjolskoj i Englezkoj je proudući tjeđen strašni viher bil, šteri neizamerno velikoga kvara zrokuvali. Čuda sel i varašov je pod vodom. U Španjolskoj se je jedno selo čisto uništilo.

— **Dušno spoznanje.** Pred dvema meseci su jednu banku porabili vu Triestu, i 370 jezer kurun su vkrali. Ve pišeuju novine, da su taki pri spovedi nazaj dali peneze svećeniku, ki je spovedal, ter su ga oprosili, da peneze banki prèk naj da. Banka je već dobila svoje peneze.

— **Ki bi prez lista radi odputovali.** Vu gornjoj magjarskoj jako čuda ljudi se odpravi na put prez lista. Negro nemreju oditi, ar je na granici redari zastaviju. Zato se jako trsiju, da redari vkaniju. Pred par dnevi su kak romari s zastavami šteri pešice iti črez granicu, nego vlovili su je. Vezda se je više dečkov za mužikaše spravilo i zeli su med te četiri prave mužikaše, ki bi je črez granicu sprevodili, ovak su se spravili na put. Na vekši stacioni, gde cug duže stoji, su igrali, i si putniki su mislili, da su pravi mužikaši. Ali na jednom stacionu je jedan tajni redar došel na kola, ki je odmah prepoznal, kaj je to za bandu, i kakvi putniki su to. Prek je je dal žandarom,

— **Lèpa jesen.** V gornjoj Magjarskoj na okolici Kõrmöcbánya tretič kosiju senokoše. Jagude i maline šu drugše cvele i dozreile su se.

— **150 milijon kurun na almuštvu.** Vu Ameriki je jeden milijoner, Kennedy bankár 150 milijon kurun ostavil na dobročinstvo.

— **Nesreča na željeznici v Ameriki.** Blizu Newyorka je šnelcug vun zletel i s visokoga glajza doli opal. Svi službeniki su se smrtno oranili i vumrli, čuda putnikov se je takaj jako pobilo Kola su sva s ocilja napravljena i to je obranilo, da se svi putniki nesu smrtno oranili.

— **Zaboravil se.** Dr. Aleksander vu London je vračta pripravjal. Iz jednoga stekla vračtvo je i pokostal, ali stekla si je premenil, pak je čemera pil. Taki mu je hudo postalo, zrušil se i od velike boli se po nakli kotal. Žena mu je počula javkanje, odmah je po doktora poslala, nego su mu već ni mogli pomoći.

— **Čemerna kača.** Jedne Amerikanske novine sledeče pišeuju: Jeden Rikard zvani človek si je v zemlju napravil malu kućicu i vu nju je išel spati. Takva kuća je ravno tam ni dobra, da bi što vu njoj stanuvaj, ar je jako čuda čemerni kač, tak zvane čegrtuše, štere su strašno čemerne. Jedno jutro, da se je Rikard prebudil, ni se odmah stal, kak je druga bil uvek navaden, nego par minut se je još počival, nego već je ne spal. Kad si je oči odprl, na jenput vidi i čuje, da mu je nekva stvar na postelju opala, štera ruži. Tak si je mislil, da je nekva vrtna posuda opala nuter, nego da je počul, kak puše na njega, odmah je znal, da je to čegrtuša kača. Kača je jako bila srdita, zbog toga da je nutri opala, i svaki hip je pripravna bila vgriziti. Siromak Rikard, da niti pisnuti ni ufal, ar je znal, ako se gene, to mu bu smrt. Ravno v augustu je bilo, i v ovom mesecu je najpogibeljnija takva kača. Uvek je pazil, kaj bude napravila kača, štera se je malo umirovila. S repom nije više ružila, (na repu ima karike, štere joj ružiju), počela gmaziti i po kući pregledavati. Napre

se je pretegnula k Rikardovoj glavi. Rikard je čutil, i miren je moral biti, da mu se je kača s glavom doteknula k sinjaku, k licom, k vustam i k oči. Nego ve si je moral oči zapreli, zbog česa se kača opet jako razsrdila i opet jako počela vužiti s repom. Opet ga je počela koli lica pregledavati i po malem mu se spustila k kolonom, i tam mu se legla, tojest umirovila. Nego i na najmenjše gibanje, kaj je počutila, je odmah počela puhati i glavu je gori zdigla, da će gristi. Duže već ni mogel podnesti; kraj postelje je imel plehnatu taku, šteruje hitro pograbil i znjom kaču vudril. Ali i kača je već stela griziti, nego na sreću je lacu pograbila. Ve je šletno hitil na nju platu i s platom skup ju je vun litil. Za tem je omedlel od velikoga straha, kaj je moral podnesti, i mesec dni ga je zimica trla, većputi je bil v betegu zvun sebe.

— **Cug je z visine doli opal.** Vu dolnjoj Francuskoj su novoga villamoš čuga sprobali. Na jednom mestu blizu Bourg-Madame more črez 80 metrov visoki viadukt iti, ovdje je ne mogel dalje iti. Nazaj na draželjku je pak tak hitro letel, da je na jednom mestu, gde se put zavija, je vun skočil, i z visine doli opal Šest činovnikov je odmah vumerlo, još drugi dvanajst jih se jako pobilo.

— **Križ na židovski cirkva.** V Odesi (Rusko) je varaški glavat odredil, da i na židovske cirkve moraju križa vu deti svakoput, da se kakva svečanost obdržava za cara. — I iz ovoga je moći videti, kakov red je tam, i kak štejuju druge vere ljudstvo. Ne morti samo s židovi, nego ravno tak zahajaju. Pred par tjeđni je bilo moći čitati v novinah, da te provincije, gde je najviše kršćenikov k drugim provincijam prekopili, da ovak po malem staroverčci budu i tam v ruke dobili vodjenje. V Ruskoj nikoga ne trpiju, drugoga, samo staroverca.

— **Oficéri i žandar.** Kak »Pešti Napló« novine pišeuju vu Marmarosszigetu vu jednoj kafani su tri oficéri sedeli pri jednom stolu. Koli pol noći je jeden žandar došel vu kafanu po službenom poslu. Jednaku je k gazdi išel i nije spazil tam se-

skoj i Šlavoniji je 8 varmegijah, tak sve skup 71 varmegijah. — Zvun toga spada knam još Fiume varoš i njegova okolica, poleg jušša i Dalmacija i Bosnija, makar ove zemlje poleg austrijskih zakonov ravnaju. — Anda Magjarska (s Erdélyom skup) Horvatska, Slavonija, i Fiume varoš spadaju pod magjarsku korun, zato se i zoveju »Orgsagi magjarske svete korune« ili »Orgsagi sv. Štefana korune«.

Za Arpada su magjari ne bili tak s jedinjeni kak dènes. Na 7 strani su bili razdeljeni i svaka je imela svojega glavara, vodju, kak Álmos, Előd, Ond, Kund, Tas, Huba i Tóthótm. Vu Etelközü, predi kak bi došli sim prèk, de su ve, su si zobrili za vojvodu Árpada, — i zrekl, da budu od ovoga vremena navek z Arpadovoga plemena zebirali vojvodu Ali s jednim putem su si i to izrekli, da on pak nesme iz svojega »tanácsa« stareše vodje vun zbrisati. Anda Árpád i njegovi tolnačniki su vodili pred jezero let magjarskoga naroda. Štim su dali največšu oblast v jedne ruke, v Arpadove ali osigurivali su s jednim putem i svoje jušše, da prez dozvolje stareših vodjov nesme nikaj napraviti. Žnjimi skup je moral dokončati, kak se ima ravnati narod. To je koren i denešnjemu ustavu. Dènes imamo svojega

kralja, a mesto »tanácsa« a koj je Arpada obkolil, imamo orsački sabor, ili kak mi zovemo, orsačke ablegate. — A kaj su ablegati? Isto takvi zastupniki, kak to vidimo pri občini i varmegiji, samo kaj ovi orsačke stvari respravljaju, a občinski i varmegijski občinske ili varmegijske. — Spodoben je orsački red k občinskomu redu, samo kaj je na širsi fundament položeni. — Što zbiramo občinske, varmegijske i orsačke zastupnike? Nišči drugi kak sam puk, sam narod. I to je pravi koren našemu ustavu. Vu tom stoji sva jakost, sva moč magjarskoga naroda. — Sve s pukom, s narodom i nikaj prez njega! To je najjakši fundament jednoga naroda. — De prez narodne volje slažeju zakone, tam je zlo, tam ga ne mira niti sloge. — Zato si zbiramo svoje zastupnike, da mesto nas delaju, govoriuju, kak pri občini, tak pri varmegiji i pri orgsagu. — A koj vekšega terha podnaša, on ima i vekše jušše. — Odovud zhaja moč viritištov.

Nad narodom stoji kralj, za dènes Ferenc Jož I. — On i orsački sabor, ovi dva stojiju ober naroda. — Jen prez drugoga nikaj nemre stvoriti. — Prije su si magjari zebirali i kralje, do I. Leopolda. A 1687-ga su zeli magjarom i toga jušša — kaj je v zlatnoj buli bilo vtemeljeno za II.

Andraša, — i od ovoga vremena se nezbiraju kralji, nego se tronuš prenese na prvorođeno dète. — Do 1723-ga leta je samo na muški spol mogel opasti ov jušš, a od ovoga vremena već su prenesli ovo pravo i na ženski spol. (Marija Terezija). A to sve najviše zbog toga, da su austrijanci pomogli magjarom šterati vun z orgsatu turčin, koj je 150 let vstrel magjarom na šinjaku — Za ovo vrème se boril najviše Rákóczi Ferencz, da obrani starinske magjarske pravice, ali kajti ga je sereg ostavil — jedne su obmitili, a druge prestrašili, — zato je odišel v Rodostó, da je i vumrl.

Poleg našega ustava magjarski kralj nemre drugi biti, kak on, koj je poleg pragmatika sankcije na to odredjen i koj se da okoroniti s koronom sv. Štefana. — Svaki kralj je dužen okoroniti se dati za 6 mesecov po smrti prvešega kralja. Prije, kak bi bil okoronjen, mora pismo dati tak zvani »hitlevél« da bude zadržal magjarske pravice i poleg njih ravnal orgsagu. Na to i prisegom mora položiti. Njegova osoba je sveta i neoskrunjena, i zato ga ne moći zbog nikakovoga čina na odgovor pobrati. A on pak opet nemre nikaj bez podpisa magjarskoga ministeriuma napraviti. Na svakim zakonu mora se i minister podpisati, onda

dece oficere, ni jim saluteral. Zbog toga se jedan oficir stal, i zandara na red zel, zakaj je ne saluteral? Zandar se sprical, da je on nje ni spazil i da je on po sluzbenom poslu nuter stupil. Nato su se poceli stricati, pak su i ovi dva oficiri k njim stali. Navalili su na zandara, da te ga razoruziti. Nego zandar napne pusku i vikne: »Mam ga strelim, kl me te dotekne.« Oficiri su na to odishi s kafane. Drugi den su tak oficiri, kak i zandar javili stvar glavarstvu.

— **Ogenj.** Najvekxi melin u Budapesti, »Hungaria« melin je 2-ga o. meseca zgorekvar je na pol drugi milijon kurun prešarcani.

— **Nesreca vu kanižkoj železnoj fabriki.** V Sobotu po poldne je vu železnoj fabriki jeden szabolci Janos zvani težak predi odprl vrata na peči, gdje se željezo cvrtneg bi bil smel; zbog toga je sve do jezero gradušov vrucē tekuće željezo vu jednom hipu vun buknulo vu mlaku, kam šalak (pene puščaju. Od vrućega željeza je i voda zavrela i tak hitro na soput poebrnula, da je explodiral; tekuće, vruće željezo se je šikom razšprickalo, od šteroga su dva težak na smrt oranjeni postali. Na mestu su omedleli i vu špitalj su je morali spraviti.

— **Čemer vu listu.** V Pragu (Čehsko) se pripetilo. Jeden mirni poglavar, kak si je v jutro novine zel v ruke, da je prečita, iz novin je jeden list vun opal. Zvuna na listu je ovo stalo: Z. Poste restante. Rada bi bil znal, kaj stoji vu njem, i odprl ga je. Vu listu je jednu cedulu našel, na šteroj je ovo stalo: »Zmešaj mu ovu zadnju porciju vu hranu.« Da je bolje pogledal koverta, nutri je malo bēloga praha našel. Misli je, da je kakva šala, ali zato itak je odišel k redarom pak je tam stvar javil. Odmah su lista dali na poštu pod prvešim adresom. Za kratek čas je došel jeden človek po lista. Na redarstvo su ga odprimiti. Tam je to valual, da je njega Kral Kata krcmarica iz Liebena poslala po list. Na to su krcmaricu prijeli,

štera je odmah valuala, da je višeputi dobila čemera, nego nigdar je ne nikomu stēm naškodila. Njejni muž Kral Veitel se pak seča, da je mu je po obedu čudaput hudo postalo, i tak misli, da muje onda žena mogla čemera zmešati vu hranu. Redarstvo je znašlo, da je čemera Kohn Ede inženir pošiljal iz Černovca (Bukovina). Kohn inženir je predi v Pragu bil, tam se je spoznal iz krcmaricom. Da su ga v Černovic premostili i ona bi bila rada isla žnjim, ali zbog muža nije mogla. Zato su se tak domeni, da te ga otrovati. Več su i Kohn dra prijeli. Na kvartelju su mu već stekel čemera našli.

— **Puška je ne igrača.** Beke László iz Megyeraša (Komárom-m.) je dopustil, da mu se 10 let stari dečec pusku v ruke zeme. Veli, da se ovak barem privči k puški, i dobro bude znal z njom baratai. Ove dneve se je dečec opet s puškom igral. Jenput samo puška počl i poleg stoječa, 8 let stara sestra, šteru je strelil, se mrtva doli zruši.

— **Kak zeme človeku pamet pitvina.** Drotleff Šamu je stoper dijak bil, stoper 17—18 let star, pak si je tak na srce zel, da mu je professor rekel, da naj ne hodi v noči po krcma, da se je zbog toga skončal. Na to dojde takov človek, šteri se v pitvinu pušti. Zgubi pravu pamet. Pogledjmo samo malo okoli, lahko morete suditi, kaj delaju naši pijanci? Morti ima šteri pameti? Prez srama odurni jopci su a ne ljudi.

— **Batine za štrof.** »Zvono« novine s Belgrada pišeju, da te v Srbiji nazaj takvoga zakona vtemeljiti, šteri bude odredil, da je slobodno krivce na batine odsuditi.

— **Muža si je vmorila.** Papp Mitera je njegva mlada žena s sekirom zatukla. Da su ju žandari šteri prijeli, onda je v zdenec skočila, ali su ju ipak živu vun potegli i vu rešt su ju odinili.

Doktor v pogibelji. Vu Koložvaru se velika nesreca pripetila s dr. Elfer Aladár sveučelišnim profesorom. Pred dvēma tjedni je tifus-bacilluse pregledaval pak je s pipet-

tom s zubmi gori potegnul i onak s jednoga mesta na drugo prenesel. Pred par dnevi je hitro zbetežal, i tak jako zbetežal, da mu već ni moči pomoći. Betega je ovak dobil, da je s tifusbacillusi probu delal, da je s zubmi s pipettom gori potegnul.

— **Na mesto tata je njivoga progonitelja strelil.** Živane su iskali, ili proganjali vu Nemskoj blizu Münchena na stahrembergskom jezeru. Med tēm je Knittel baumeister varoskoga birova, ki je takaj s dvēma varaskimi službeniki tate iskal, strelil, jeden drugoga su držali za tate, štere su iskali, i ovak se pripetila nesreca.

— **Gazdu si je zbila.** Ludvig János sudec pri kuriji si je zbog nemarnosti karal sluskinju, štera se je na to tak jako razrdila, da ga je s peglaizlinom dvaput po glavi vudrila. Na larmu su se susedi skup zbegli, ovi su pucu prijeli i redaru prēk dali.

— **Nepazljivost.** Na Perjēs puszli (Bihar-m.) su zdenca popravljali. Pet sto metercentov betona je bilo na kupu kraj zdenca, šteri se je vu zdenec poruhnul i tri težake ki su v zdenecu delali je zametal. Svi tri su vumrli.

Nekaj za kratek čas.

Ŗrmester Kričović se šešuri nad regrutom i kruto ga špota:

— Čujete vi Butai Maksencius, aki bi vi tak debeli beli kak ste bedasti, četirinašt dni niti šnelcug nebi mogel okolo vas doruziti.

Jeden selčan se zide s jednim biciklistom i zapita ga:

— Kam gospon dragi?

— Nikam, samo se sečem.

Selčan premišljava vu sebi:

— Ipak su lēni ljudi ta gospoda, još i onda sedi, da se selat ide.

Jeden selčan stoji pred štacunom, pak pregledava.

Kaj pregledavate? Hodte nuter. Rećemo kalfa.

Selčan: Pak kaj tržiju vu tem štacunu? Kalfa: Serdilo — marsečke glave — budela.

Selčan: Sem si taki misli, da je tu dober sejem moral biti, ar samo jedno vidim

Muder birovo.

Pred jednoga selskoga birova dojde jeden žlajtar pak tuži kranjca, koj je bēlo posudo tržil, da mu je velikoga pesa vkral, koj njemo pomaze vu vožnji. Vu tem hipu dojde nuter kranjec i prosi birova, nek pravicu čini, jer mu je žlajfar pesa hotel vkrasiti.

Birov pita: Gde je tē pes?

Obedva odgovoriju, da je vu hajdučki hiži.

Nato birovo veli: Odvas saki veli da je pes njegov, a ja to velim, nek pes sam došvedoči, kaj mu je gazda.

Nato da pesa nuter dopelati. Obedva ga zoveju ksebi. Ali pes repa med noge, pokaže njim zube, jedenput se štrosti i dukne pri odperli vratu vun.

— Pes je pokazal da ste vi obedva tati, jer svojega gazdo bi bil poznal i knjemo išel. Ve mi se pospravite i za pol vure da ste mi ne vu občini, ar drugač vas dam v rešt zaprti.

valja i kraljevski podpis. — Opet se nemre zakon vtemeljiti, ako ga kralj nepodpiše. — Tak kak stoji anda stvar? — Narod da moč orsačkim zastupnikom, orsački zastupniki ministeriumu, ministeriumu kralju, a kralj svim skup. — Ako nam jeden ili drugi zakon nepaše, zbog toga nemamo pravu niti kralja niti ministeriuma kriviti, nego v prvim redu orsačke zastupnike, kojim smo mi dali moč. — Ako pak bi ministerium iliti korman delal proti orsačkomu spravišču, niti onda se nesme kralj na odgovor pozvati, nego minister, kojega slobodno interpelirala svaki zastupnik, — zakaj je napravil ovo ili ono. — Za sve čine orsačke je korman odgovoren.

Kormanu je glava predsednik ministerski, kojega kralj imenuje (za vezda Wekerle) a na njegovu preporučbu imenuje i druge ministre. Orsačkomu spravišču odgovoren ministerium je 1848 ga leta vtemeljen predi je mesto ministeriuma sve orsačke stvari tak zvana kraljeska dvorska kancelarija vodila (z Beča) i knjoj »odredjeni« nameštni tanács (v Pozsonu), ali kajti su z toga strašno velike krivice zhajale za magjare, zato su se borili magjari proti tomu, i čuda krvi steklo 48-i 49-ga leta, dok su se toga rešili i postavili na mesto magjarski ministerium. — Kraljevsku kancelariju je ne moglo spravišće na odgovor pobratiti ministra more. Zato mora minister jako paziti, na kaj se podpiše,

kajti za svaki čin je on odgovoren. — Ministerium sastoji iz predsednika i devet ministrov i to: 1. minister okolo kraljevske osobe, 2. minister nutrašnjih poslov (občinski i varmegjinski red, notarjuši, veliki sudec, alispán, főispán) 3. finansminister (sva porcija i orsački nameti, on je tak rekuć gazda orsačkomu imetku), 4. minister zemeljiskih poslov (poljodjelstvo, živinarstvo itd), 5. minister verskih i školskih poslov (sve škole, naučitelji, professori, svećeniki i cirkve), 6. minister sudov (kotárski sud, sudbeni stol, kr. tabla, kuria i svi rešti) 7. trgovački minister (orsački puti, željeznice), 8. honvédski minister (ali samo za honvéde) i 9. minister Horvatske i Šlavonije. — A Horvatska ima samo tri ministre i to: 1. minister nutrašnjih poslov, 2. minister verskih i školskih poslov i 3. minister sudbenih poslov. Nad njimi stoji ban, kojega na predlog ministerskoga predsednika kralj imenuje.

Horvati imaju poseb svoje spravišće v Zagrebu, kaktio glavnom varauš Horvatske i Šlavonije. Oni si isto tak zbiraju orsačke zastupnike, kak i mi. — Da su već svi zastupniki zebрани, onda z med oblegatov zebereju sami med sobom 40, koje pošleju v Peštu v orsačku listu. Ovi oblegati govoriuju vu ime čele Horvatske i Šlavoniju ali samo onda, ako se takov zakon snuje, koj spada i na Horvatsku i Šlavoniju.

Gabona árak. — Clena žitka.

mmázsa	1 m.-cent,	kor. fill.
Buza elsőrendű	Pšenica	25.50 —
Rozs	Hrz	17.00 —
Árpa	Ječmen	14.50 —
Zab	Zob	14.50 —
Kukoricza	Kuruza nova	13.20 —
Fehér bab új	Grah beli	21.00 —
Sárga bab	» žuli	18.00 —
Vegyes bab	» zmesan	16.00 —
Kendermag	Konopljeno seme	17.50 —
Lenmag	Len	22.00 —
Tökmag	Koščice	28.00 —
Bükköny	Gralorka	15.00 —

A Nagy Gábor-féle DELAWARE szőlő faj

az egyedüli, melynek termeléséhez semmiféle tudomány vagy gyakorlat nem kell, még az is elbánni vele, aki soha szőlőtvet nem kezelt. Minden szállítványhoz utalás mellékeltek ingyen és ebből kinézheti mindenki, hogy miként illésse el, kezelése pedig metszés kapálás és felkötésből áll, más dolog nincs vele, nem mert ezt oltani permetezni, kénporozni nem kell, nem árt ennek a filokszer a és bimbója, vesszője tőben soha el nem fogy. Holdanként átlag 35 hektolitert terem s egy bimbójából 3-4 fűrt fejlődik. Valódi bőséges legemesebb faj ez, melyet azonban nem szabad összetéveszteni más ugyanily név alatt forgalomba hozott hitvány fajjal, úgynevel kell arra, hogy Nagy Gábor-féle fajt kapjunk, mert csak ez a valódi. A valódi Nagy Gábor-féle DELAWARE-szőlő olyan bort ad mint az aszu, édes és erős, igen kellemes zamatu és kétszer annyiért kél el, mint más borok. Kóstolónak egy üveggel bárkinek küldök 1 koronáért. A Delaware-szőlő bővebb leírását, természetének királyi közjegyzővel hitelesített eredeti fénykép felvételeit számos kivitelben, továbbá a szöveg közé nyomott 40 szép képet tartalmazó képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldöm mindenkinek, aki velem címét tudatja. Okvetlenül kérje meg ma ezt a tanulságos tartalmu árjegyzéket, mely a szőlőültványokról, lugsági/terésről is ad részletes, helyes utbaigazításokat. **NAGY GÁBOR szőlőnagybirtokos, KÓLY posta, távirda és távbeszélő állomás.** Levelezés magyar, ném t, horvát, szerb és román nyelven. 675 1-5

Császárfürdő Budapesten. - Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgal-maarend tufajdona. Elsőrangú kén-szójvízű gyógy-fürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszap-, medence- és kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással használhatók az összes reumatikus- és idegébántalmaknál. **Uzodák, hőlég-, szénasavas- és villamosvíz-fürdők. Ivó- és belélegzési-kúra.** Prospektust ingyen és bérmentve küld **AZ IGAZGATÓSÁG.**

RETHY BÉLA
GÖGYSZERTÉS
PEMETEFÜZUKORKA
BÉKÉSCSABAN
ÁRA 60 fillér.

Köhöges, rekedtség és hurut ellen
nincs jobb a **RETHY-féle**
pemetefü zúrkorkánál!
Vásárlásnál azonban vigyázzunk és ha-tározottan RETHY-félet kérjünk mivel sok haszontalan utánzata van.
1 doboz ára 60 fillér.
Csak RETHY-félet fogadjunk el!

Dr. Wettenstein-Szanatorium Rész-vénytársaság
TÜDÖBETEG szanatoriumában
Margittllet, (Pomáz mellett, Pest m.)
és tüdőbeteg rendelőintézetében,
Budapesten, VI., Bulyovszky-utca 5. szám alatt
a tüdőbetegeket és egyéb tuberkulotikus baj-ban szenvedőket a Wettenstein József dr. ál-tal felalalt gyógyzóddal kezeli. Wettenstein József dr. szere az egyedüli specificium, amely a Koch-féle bacillusokat a beteg szervezetből tökéletesen kiirtja, anélkül, hogy a szerve-zetre a legcsekélyebb mértékben is káros volna.

4430/1k 909. I. Arverési hirdetmény.
A csáktornyai kir. járásbíróság közhírré teszi, hogy Wollák Rezső csáktornyai ügyvéd által képviselt Percics Mária nagykoru ha-jadon györgyhegyi lakos végrehajtlónak Rendarics Márton felsővöghegyi lakos vég-rehajtlást szenvedett elleni 160 K. löke s jár íránti végrehajtlási ügyében az árverést az 1881. LX. tc. 144. 146 és 176 §§-ai alapján elrendelte minek folytatán végrehaj-talónak 160 K. löke, ennek 1909. évi február hó, 4-től járó 5%, kamatai, 10 K. 20 fill. per 19. K. árverés kérelmi, 11 K újabb árverés kérelmi és a még felmerülendő költ-segekbe álló követelese kielégítése végett a nagykanizsai kir. törvényszék és a csáktor-nyai kir. járásbíróság területéhez tartozó s a VI hegykerületi 1284 sztkvben 1805/01 hrsz. ingatlanok végrehajtlást szenvedett Ren-darics Mártont illető 1/30 része 42 K becsáron, a VI hegykerületi 1678 számú telekv. 1896/6 hrsz. ingatlanok ugyan azt illetett 1/30 része 404 K. becsáron, a VI hegykerü-leti 1678 sz. tkv. 1987/6 hrsz. ingatlanok ugyanazt illető 1/3 rész 122 kor. becsáron, a VI hegykerületi 1679 sz. hrsz. 1986/sz. hrsz. ingatlanok ugyanazt illető 1/15 része 18 kor. becsáron, a VI hegykerületi 1679 tkv. 1987/sz. hrsz. ingatlanok ugyanazt il-lető 1/15 része 16 kor. becsáron
1909. évi dec. hó 11-ik napjának délelött 10 órakor a VI hegykerületi községházánál Wollák Rezső ügyv. vagy helyettese közbejöttlével megtartandó nyilvános bírói árverésen el-adatni fog.
Kikiáltási ár a fentebb kitelt becsár m-lynek felénél alacsonyabb áron az 1986/6. hrsz. ingatlan a 1/3-ánál alacsonyabb áron pedig a többi ingatlan el nem adható.
Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy ovadékkepes pa-pírban a kiküldött kezehez letenni és pedig 4 K. 20 f. 40 K. 40 f. 12 K 20 f. 1 K. 80 f. és 1 kor. 66 fillért. 679

Figyelmeztetés!
A Schicht szarvasszappan
valódi csakis a **Schicht** névvel és a „szarvas“ véd-jeggel!

Egy 3-as számú
„Wertheim pénzszekrény”
olcsón eladó.
Bővebbet lapunk kiadóhivatalában.

Figyelmeztetés!
A Schicht szarvasszappan
valódi csakis a **Schicht** névvel és a „szarvas“ véd-jeggel!

Tisztíts csak
Globusz
fémfisztrító kivonattal
A legjobb tisztítószere világon

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller
egy régióknak bizonyított házaszer, mely már sok év óta legjobb beödrzésülénekn bizonyult kúszányvél, eszmái és meghálósoknál.
Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatostok legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjelzőjével ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K.-80, K.1.40 és K.2.- és üvegtől minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török löszef gyógyszerüzeménél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerüzere az „Arany oroszlanok”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Nagyobb kötésünk folytán abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a GRAMOFON LEMEZEK árát leszállíthatjuk és ezenül 485 17—*

legújabb felvételi kétoldali lemezeket 4 koronáért szállíthatunk.

Kívánatra jegyzéket bérmentve küldünk: **Graner Testvérek, Csáktornya.**

ROPS

biztonsági gyorsfőző.

Tűzveszély kizárva.
Ha felborul, elalszik.
Szesz ki nem folyhat.

Szeszfigyasztásban igen takarékos.
Kapható minden jobb vasáru és háztartási cikkeket árusító üzletekben.

Ha valahol nem kapható, sziveskedjék hozzánk fordulni.
Képes prospectus ingyen és bérmentve.

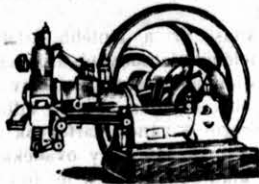
Rops Fémáru Részvény-Társaság
Budapest, V., Külső-Váci-út 74/16

Helybeli elárusítók:

Rosenberg Rezső, Weisz Sándor, Mráz Testvérek, Bernyák Károly utóda.

Drezdai Motorgyár Részv.-Társ.

Németország egyik legrégebb és legnagyobb motorgyára.

Szállít szakkörökben elismert legjobb gyártmányú Benzin-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum-motorokat „lokomobilokat” valamint Szivógázmotorokat.

Meglepő újdonság!

Egytetemes Generatorunkkal

óránként a tényleges lóerő csak kb. 1 fillérbe kerül.

647 5—20 Vezérképviselet:
Gellért Ignác és Társa

Budapest, Teréz-körút 41. Telefon 12—91.
Legmesszebbmenő jótállás! Kedvező fizetési feltételek!

MérlegHITELESÍTÉS

:: Mérlegjavítás ::

MérlegKÉSZÍTÉS

A »MértékHITELESÍTÉSÉRŐL« szóló törvény életbelépeése alkalmával van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy műhelyemben mindenféle

mérleget

u. m. karos (balance, egyensúly) tízedes, százados, tolös, súlyos (skála) marha- és hidmérleg, valamint wagon mérleg és súlyok javítását gyorsan és pontosan eszközölöm a legutányosabb árak mellett. Minden mérleget műhelyemből hitelesítetve szállítok el, ugy a műhelyemben javítottakat is. — A javítás végett hozzámba nem szállítható mérleg javítására vidékre is elsőrendű munkáimat küldöm. — A mérleg pontosságáért kezeséget válllok. — Munkásaim az ország elsőrendű mérleggyárainak csoportvezetőiből vannak összeállítva.

— A nagyérdemű közönség megbízásait kérem —

Kohn Samu 668 22-24

épület-, mulakatos, drótfonógyáros és :: mérlegjavító ::

Nagykanizsa, Magyar-utca 3 szám.

Szőlő-oltvány

szőlővesszőről és borról NAGY KÉPES ÁRJEY. ZÉKEMET

INGYEN

és bérmentve küldöm meg, a ki címét tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, a ki rendelni nem akar, mert ebből megtanulhatja a szőlőtelepítést s emellett sok szőlőkép van benne. Szőlő oltványokból és más egyéb európai és amerikai sima és gyökere vesszőkből, a világ-hírű Delaware-ből állandón több millió készlet eladó. olcsó ár mellett. Több ezer elismerő levél közte több hercegi és grófi uradalomtól.

Cím:

Szűcs Sándor Fia, szőlőtelepe

BINARDIÓSZÉG.

652 6-24

Steckenpferd-Silomtejszappan

Legenyhébb szappan arcbőrre és szeplő ellen jó hatással.

Mindenütt kapható!

660 38-40

Kedvező fizetési feltételek! Olcsó árak!

Figyelem! Mielőtt motort vesz, kérjen tőlünk ajánlatot, mert a világon a legjobb az eredeti Benz szivógázmotor.

Antrazit, faszén, brikett és hasonló tüzelőanyagokhoz egyaránt alkalmas.

Bármely nagyságban azonnal szállítható.

Benzin, gáz és nyersolaj motorok a legegyszerűbb kivitelben gazdasági és ipari célra a legmesszebb :: menő szavatosság mellett kaphatók. ::

Kalmár és Engel motor és gépgyárában

Budapest V., Lipót-körút 22. sz. Arjegyzők legyen! 59914-20 Szakember kiküldetése díjjalan

Aki butort **BUDAPESTEN AKAR VÁSÁROLNI,**

saját érdekében cselekszik, ha vásárlás előtt meglekinti a „BUDAPESTI ASZTALOS IPARTESTÜLET”

védnöksége alatt álló **BUTORCSARNOK és HITELSZÖVETKEZET**

árucsarnokait, melyek a következő helyeken vannak: VIII., József-körút 28. sz. (Békkocsis-utca sarkán). IV., Ferencziek-tere 1. sz. (a királyi bérpatolában).

Ezen szövetkezet az Országos Központi Hitelészövetkezet tagja s ennek felügyelete alatt áll.

Vásárlási kényezér teljesen kizárva. Stílezerű, modern lakberendezések. Jutányos árak! Szavatosság az áru minőségeért.

Az árucsarnokba kizárólag elsőrangú budapesti asztalosok és kárpitások dolgoznak.

668 4—16

Arverési hirdetés

A csáktornyai kir. bíróság közhírré teszi, hogy Karabélyos Elek alsólendvai ügyvéd által képviselt Alsólendva Vidéki Takarékpénztár végrehajtónak Prelozsnjak István miksvári és Vinkovics Adolf cseresnyési lakosok végreh. szenvedettek elleni 539 kor. tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében a 2443/tk. 1909 számú végzés folytán 1909 évi szeptember hó 14 napján megtartott árverés Grosz Mór utóajánlata folytán hatályon kívül helyezvén az újabb árverést az 1881. LX. tcz. 187 §-a alapján elrendelte, minek folytán végrehajtónak 539 K. tőke, ennek 1908 évi július hó 4-től járó 6% kamata 6 K. 55 f. óvási és közlési 23 K. 35 f. per, 22 K. 05 f. végrehajtás kérelmi, 73 K. 71 f. árverés kérelmi és a még felmerülő költségekből álló követelése egy a csallakozniak kimondott Muraközi Takarékpénztárnak 194 kor. s járulékaiból álló követelése kielégítése végett a nagykanizsai kir. tszék és a csáktornyai kir. bíróság területéhez tartozó s a nagyfalui 178 sz. tkvben 231/a/1 hrz sz. Prelozsnjak István névén álló 490 kor. kikiáltási áron, az u. o. 45 sz. tkvben 231/a/2 hrz sz. ingatlannak névén álló ingatlan 875 kor. becsáron a drávacsányi 311 sz. tkvben 360/7. hrz sz. ingatlannak Vinkovics Adolf névén álló felerésze 822 kor. 20 fill. becsáron az u. o. 448 sz. tkvben felvett 397/hrz sz. ingatlannak ugyanannak névén álló felerésze 171 kor. becsáron, a drávacsányi 48 z. tkvben 116/b hrz sz. ingatlankból ugyanennek névén álló felerésze 837 kor. 60 fill. becsáron az

1909 évi november hó 29-én d. n. 10 órákor
Nagyfalui községhezánál
1909 évi november hó 29-én d. n. 3 órákor
Drávacsányi községhezánál.

1909 évi november hó 30-án d. n. 10 órákor

Drávacsányi községhezánál Karabélyos Elek alsólendvai illetve Zakál Henrik csáktornyai ügyvéd, vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános bírói árverésen eladatni fog.

Kikiáltási áron alól az ingatlanok el nem adhatók. Megjegyeztetik, hogy a drávacsányi 311. 448. és a drávacsányi 48 sz. tkvben felvett ingatlanokra a holtigani hasonlélvezeti jog Marcsec Györgyné szül. Vinkovics Mária javára 0244 allatt van bekebelezve. A mennyiben a megjelölt ingatlanok árverést vételára a szolgalmi jog fentartásával az előző jelzálogi követelések kielégítésére szükséges 6000 kor. el nem érné ugy az árverés hatálytalaná válik és ezen ingatlanok a kitűzött halárrnapon a szolgalmi jog fentartása nélkül újból elárvereztetnek.

Árverezni kívánok tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni és pedig 49 kor. 87 kor. 50 f. 82 kor. 22 f. 17 kor. 10 f. illetve 33 kor. 76 f.

Vevő köteles a vételárt három egyenlő részletben, még pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számított 1 hónap alatt, a másodikat ugyanattól 2 hónap alatt, a harmadikat ugyanattól 3 hónap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 5 %, kamattal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módzatok szerint lefizetni. 671

Hirdetések
felvétetnek
a lap kiadóhivatalában.

Értesítés. Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy

férfi-, női- és gyermekcipő műhelyemet

a szül-utcában levő KÜCSAN (volt Péterfy-léle) házba helyeztem át.

Megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítek.

B. pártfogásukat kérve, maradok

teljes tisztelettel

MESKO BÁLINT.

665 4—5

Iparos s kereskedő előfizetőink céget a rovathban díjmentesen közöljük.	IPAROS és KERESKEDŐ előfizetőink névjegyzéke.	Iparos s kereskedő előfizetőink céget a rovathban díjmentesen közöljük.
Badogos: Hübsch Manó, (faszénraktár) Csáktornya Dorner Sándor "	Férfi szabó: Ivacsics Ignác, Csáktornya Bedics Ferenc szabó "	Vászonkereskedő: Szivoncsik Antal, Csáktornya
Börkeskedő: Mayer Testvérek, Csáktornya	Férfi és női divatárú: Zrínyi Viktor, Csáktornya	Vendéglők: Hajás József, Csáktornya Pecornik Ottó, " Hencsey Gábor, " Antonovics József, " Becsey Albert, " Horváth Mihály, (Fehér galamb) " Horváth Géza, " Kelemen Imre, " Prusztás Alajos, " Deutsch Zsigmond, " Schlesinger Mór, " Mihálics Ferenc, " vendéglő a vasúthoz
Borbély és fodrász: Nadasdi Nándor, Csáktornya Mik Szilárd, "	Fűszerkereskedés: Mayercsák Béla, Csáktornya kőszén-, faszén-, magvak és a «Műtrágyát Értékesítő Szövetkezet» raktára. Gráner Testvérek, Csáktornya Mraz testvérek, " Ifj. Premecz Miklós, " Deutsch Salamon, " Hirschbohn Henrik, " Schwarz Mór kereskedő, Drávacsányi Leitmann György Nyírvölgy	Szabó: Singer Salamon, Szoboticza Kalchbrenner Ferenc, Stridó Sójtóry János, Nagyfalui Deutsch Adolf, nagyvend. Drávacsányi Kovács Mihály korcmáros Drávacsányi Leitmann Mihály Nyírvölgy Leitmann Bálint Szentilona Feigelstock András Bpest, VII., Dobány-u. 81.
Mézeskalácsos és vassgyortyaöntő: Tihanyi Mihály Domasinecz	Kávéház: Hajás József, Csáktornya Horváth Géza, "	Szabókereskedő: Herczog Sándor vasúti vendéglő Csáktornya
Butorraktár: Butor és koporsóraktár. Horák Odón Csáktornya Schwarz Lipót, Varazdín Hirschler Ármin, Varazdín	Képfestő: Scheiber Mór, Csáktornya	
Cipész: Masztnak József, Csáktornya Mező Bálint Csáktornya.	Kőfaragó és sarkó készítő: Tersztenyák Bódog, Csáktornya	
Divatruház: Liszt és Brodnjy, Stridó	Likörgyár: Hochsinger M. és fiai Csáktornya készíti a híres «Glória» sósborszeszt 12 üveg bértmentve 5 korona	
Eredeti Singer varrógépek: Singer Co., Árpád-utca Csáktornya	Mészáros: Nuzsy Mátyás, Csáktornya	
Épület és műlakatos: Rosenberg Sándor Csáktornya	Órás és ékszerész: Pollák Bernát, Varazdín	
	Pezsgőgyár: Muraközi pezsgőgyár, Csáktornya	
	Pék: Stolzer József, Csáktornya	
	Szállító és deszkakereskedő: Löbl Mór és fia, Csáktornya	
	Tej és tejtermékeket Csáktornyára házhoz szállít Bányavári gazdaság.	
	Úri- és női divat, játék és díszműrő: Kelemen Béla, Csáktornya	
	Vaskereskedés: Beryák Károly utóda Csáktornya Binder Károly Prostenik Gusztáv, Csáktornya	

Könyv-papír- és zeneműkereskedés, könyvnyomda, könyvkötészet: Strausz Sándor Csáktornya.

Itt az alkalom!

**Raktáromon tulságosan fel-
gyülemlett nagy választéku
női confectioáruk u. m.:**

**női gallérok, kabátok, paletók, szőr-
meáruk, boák stb.**

**igen előnyös rész-
letfizetésre is
kaphatók.**

ZRINYI VIKTOR

divatárúháza

CSÁKTORNYA.